

27 maja 2014 redakcja „PAUzy Akademickiej” otrzymała z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego poniższy list, który zamieszczamy w całości.

Szanowni Państwo,

jednym z naszych najważniejszych zadań MNiSW jest identyfikacja barier stojących przed dalszym rozwojem nauki. Dyskutowane obecnie zmiany ustawy o szkolnictwie wyższym ułatwią prowadzenie interdyscyplinarnych kierunków studiów i interdyscyplinarnych rozpraw doktorskich, ale nie jest to jeszcze zadowalające rozwiązanie. Klasyfikacja dyscyplin naukowych stwarza liczne problemy na wielu poziomach: od ocen dorobku jednostek przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów, ocen instytucji i ustalania spójnych grup oceny parametrycznej przez KEJN, uprawnień Rad Naukowych, klasyfikacji dziedzin w NCN i NCBiR, do trudności w ubieganiu się o granty zagranicznych fundacji (w tym FP7 i Horyzontu 2020) z powodu braku w Polsce dyscyplin naukowych, w których rozgłaszane są takie konkursy. Dotyczy to wszystkich obszarów nauki. Robienie doktoratu w interdyscyplinarnych dziedzinach, które trudno jest powiązać z istniejącymi dyscyplinami, jest ryzykowne, nie każda Rada Naukowa jest skłonna je rozważyć, więc takie tematy podejmowane są rzadko.

Dostrzegamy ten problem w MNiSW wyraźnie, ale w istniejącym systemie prawnym nie da się radykalnie odrzucić klasyfikacji dyscyplin bez całkowitej rewolucji w całym systemie nauki. Na razie chcielibyśmy stworzyć zespół doradczy, którego zadaniem będzie identyfikacja trudności i problemów, związanych z prowadzeniem badań i studiów interdyscyplinarnych. Zespół powinien być złożony z przedstawicieli tych obszarów nauki, w których często pojawiają się problemy związane z przekraczaniem granic pomiędzy różnymi działami nauki.

Jednym z zadań tego zespołu będzie próba rozszerzenia i modyfikacji istniejącej listy dyscyplin. Obecna systematyka obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych (według ustawy z 2011 r.) jest opisana tutaj:

http://pl.wikipedia.org/wiki/Klasyfikacja_dziedzin_i_dyscyplin_naukowych_w_Polsce

Klasyfikacja OECD jest dość ogólna:

http://pl.wikipedia.org/wiki/Kategoria:Klasyfikacja_nauk

Całkiem inny wykaz dziedzin i dyscyplin naukowych stworzono na potrzeby składania wniosków w NCN:

<http://www.ncn.gov.pl/finansowanie-nauki/panele-ncn>

Nie jest to jednak lista dyscyplin naukowych, z których można robić stopnie naukowe. Nie możemy sobie pozwolić na petryfikację nauki w Polsce, musimy zachęcać do podejmowania tematów na styku wielu dyscyplin. W krajach Europy Zachodniej i USA jest znacznie więk-

sza swoboda w określaniu dziedzin/dyscyplin, z których można robić doktorat. Szczególnie w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych uczelnie same mogą określać dziedziny/dyscypliny nauki, w jakim stopniu jest nadawany. Taka zmiana nie jest u nas obecnie realna ze względu na system uprawnień Rad Naukowych i minimów kadrowych.

Ważną sprawą jest określenie, jak należy oceniać jakość badań w interdyscyplinarnych dziedzinach. W wielu przypadkach istnieją specjalistyczne czasopisma o dużej renomie, w innych takie czasopisma dopiero powstają.

To tylko jeden z wielu problemów związanych z interdyscyplinarnością. Zanim utworzymy oficjalny zespół i zorganizujemy spotkanie chciałbym doprowadzić do nieco szerszej dyskusji na ten temat. Planuję kilka etapów:

- 1) Robimy pierwszy krok, wysłałem kilka listów do wybranych osób z zapytaniem, czy jesteście państwo zainteresowani tematem i czy macie dobrych kandydatów, których zaprosimy do dalszej dyskusji na forum.
- 2) Rozpoczynamy dyskusję na zamkniętym Forum – tylko zaproszone osoby mają do niego dostęp, nie ma anonimowych wpisów, można tworzyć oddzielne wątki do różnych zagadnień.
- 3) Organizujemy w MNiSW spotkanie w mniejszym gronie osób wykazujących duże zainteresowanie tematem w celu opracowania rekomendacji do podjęcia konkretnych działań ułatwiających prowadzenie badań interdyscyplinarnych.

Nie możemy tworzyć zbyt szerokiej grupy, ale do dyskusji na Forum możemy wciągnąć przedstawicieli organizacji, takich jak Obywatele Nauki czy Rada Młodych Naukowców, którzy mogą w swoim środowisku wypracować ciekawe rozwiązania i informować nas na Forum o rezultatach.

Jestem oczywiście otwarty na inne pomysły. Na pewno nie udało mi się pokryć wszystkich interesujących obszarów nauki. Proszę o deklarację na adres sekretariat.mwd@nauka.gov.pl, kto chciałby być członkiem tego Forum i kogo jeszcze warto zaprosić.

Z najlepszymi pozdrowieniami,

Prof. Włodzisław Duch

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego